

Minister Klimatu i Środowiska

Anna Moskwa

DEG-WE.076.3.2022.KJ
2304018.9068670.7342700
Warszawa, 28-12-2022

PROCEDURA PRZYSTĘPOWANIA DO PROGRAMÓW WSPÓŁPRACY TECHNOLOGICZNEJ (TECHNOLOGY COLLABORATION PROGRAMMES – TCP)¹

I. Wprowadzenie

Minister Klimatu i Środowiska odpowiada za realizację współpracy Rzeczypospolitej Polskiej z Międzynarodową Agencją Energetyczną, zwaną dalej „IEA”, jak również za kreowanie i wdrażanie polityki energetycznej państwa. Zapewnienie innowacyjności gospodarki energetycznej jest jednym z kluczowych instrumentów efektywnej realizacji celów polityki energetycznej w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, budowy jednolitych, liberalnych rynków energetycznych uwzględniających kluczową rolę konsumentów oraz ograniczenia negatywnego wpływu sektora energii na środowisko naturalne. Udział rządu Rzeczypospolitej Polskiej we współpracy realizowanej przez Programy Współpracy Technologicznej (*Technology Collaboration Programme*), zwane dalej „TCP”, może służyć jako narzędzie wspierające realizację polityki energetycznej. Jednocześnie istnieje potrzeba określenia jednolitych zasad dotyczących przystąpienia i uczestnictwa rządu Rzeczypospolitej Polskiej w TCP, w tym zasad finansowania kosztów z tym związanych oraz wymiany informacji pozyskiwanej w ramach takiej współpracy.

TCP funkcjonują na podstawie Porozumienia o Międzynarodowym Programie Energetycznym, sporządzonego w Paryżu dnia 18 listopada 1974 r., ze zmianami z dnia 30 listopada 2007 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1367) oraz Wytycznych IEA dotyczących Współpracy w Zakresie Technologii Energetycznych (*IEA Framework for International Energy Technology Co-operation*)² przyjętych przez Radę Zarządzającą IEA w kwietniu 2020 r.

Jest to jedna z form współpracy zawarta pomiędzy przynajmniej dwoma państwami członkowskimi IEA. Wymaga ona zatwierdzenia przez Komitet ds. Badań nad Energią i Technologiami (*Committee on Energy Research and Technology – CERT*), zwany dalej „CERT”, oraz Radę Wykonawczą IEA (*Executive Board*) jako działalność nadzwyczajną określona w art. 65 Porozumienia o Międzynarodowym Programie Energetycznym.

¹ Szczegółowe informacje na temat programów TCP znajdują się na stronie internetowej IEA:

<https://www.iea.org/tcp/>

² <https://tcp-guide.iea.org/tcp-framework>

Celem TCP jest współpraca rozwojowa i badawcza między instytucjami rządowymi, pozarządowymi, organizacjami międzynarodowymi i ośrodkami naukowymi w dziedzinach technologii związanych z energią, komunikacją lub budownictwem. Działalność programów regulują Porozumienia Implementacyjne (*Implementing Agreements*).

Ramy działania programów TCP opisane są w Wytycznych IEA dotyczących Współpracy w Zakresie Technologii Energetycznych. Jego celem jest wyznaczenie minimalnych wymogów dla poszczególnych programów oraz wskazanie podstawowych obowiązków dla każdego spośród ich uczestników.

Komitet ds. Badań nad Energią i Technologiami IEA (*Committee on Energy Research and Technology - CERT*) po zatwierdzeniu współpracuje z poszczególnymi TCP. Grupy Robocze CERT (*CERT Working Parties*) opiniują działania programów i stoją na straży tego, żeby spełniały one wysokie standardy funkcjonowania. Obecnie aktywnych jest 38 TCP³.

II. Uczestnictwo w TCP

Istnieją trzy rodzaje uczestnictwa w TCP:

- 1) strona (*Contracting Party*);
- 2) sponsor;
- 3) sponsor ograniczony (*Limited Sponsor*).

III. Procedura przystępowania do istniejącego TCP

1. Udział w roli strony

Zgodnie z wytycznymi uczestnictwa w TCP stroną może być (a) rząd państwa, (b) Komisja Europejska, (c) organizacja międzyrządowa oraz (d) desygnowany przez jedną z ww. instytucji podmiot działający w ich imieniu (np. agencja rządowa, organizacja publiczna, przedsiębiorstwo). Za współpracę rządu Rzeczypospolitej Polskiej z IEA odpowiada Minister Klimatu i Środowiska, którego ogólna kompetencja do realizacji powyższych uprawnień wynika z art. 20 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 127).

Zakłada się dwie ścieżki przystąpienia rządu Rzeczypospolitej Polskiej do TCP w roli strony:

1) na wniosek instytucji zainteresowanej udziałem w jednym z programów TCP, zwanej dalej także „instytucją zainteresowaną”

Krok pierwszy: przygotowanie wniosku do Ministra Klimatu i Środowiska o desygnację do udziału w wybranym TCP

- a) instytucja zainteresowana kontaktuje się z zarządem (*Executive Committee or the entity responsible for the operational management of the programme or project*) danego programu w celu zapytania o możliwość przystąpienia oraz zapoznania się z działalnością programu i warunkami uczestnictwa w TCP, w tym warunkami finansowymi,

³ <https://www.iea.org/programmes/technology-collaboration-programme>

- b) w oparciu o uzyskane informacje instytucja zainteresowana przygotowuje wniosek do Ministra Klimatu i Środowiska z prośbą o dokonanie desygnacji, zawierający:
- dane instytucji zainteresowanej, opis prowadzonej działalności, ze szczególnym uwzględnieniem posiadanego doświadczenia w zakresie tematycznym, którego dotyczy wybrany TCP,
 - uzasadnienie przystąpienia rządu Rzeczypospolitej Polskiej do wybranego TCP, zawierające opis zakładanych efektów udziału we współpracy w ramach danego TCP,
 - cele i sposoby wykorzystania pozyskanej wiedzy w ramach danego TCP,
 - współpracujące polskie instytucje lub podmioty gospodarcze,
 - proponowane zasady finansowania kosztów udziału w TCP, w tym składki członkowskiej w przypadku programów składkowych; uczestnictwo w TCP wiąże się z uiszczaniem składek członkowskich określonych wewnątrznie przez programy (najczęściej jest to składka roczna na funkcjonowanie sekretariatów poszczególnych TCP lub inne środki zabezpieczające udział w seminariach i posiedzeniach programowych) oraz udostępnieniem swoich zasobów ludzkich i zaplecza naukowego w ramach TCP,
 - listę osób odpowiedzialnych w ramach danej instytucji zainteresowanej za wykonywanie zadań związanych z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w danym TCP,
 - osobę kontaktową w sprawie wniosku o desygnację,
- c) instytucja zainteresowana przedkłada wniosek do Ministra Klimatu i Środowiska za pośrednictwem Departamentu Elektromobilności i Gospodarki Wodorowej, zwanego dalej „DEG”.

Krok drugi: ocena wniosku przez Ministra Klimatu i Środowiska

- a) DEG przekazuje wniosek instytucji zainteresowanej do komórki organizacyjnej Ministerstwa Klimatu i Środowiska właściwej dla danego TCP, zwanej dalej „KO MKIŚ”. KO MKIŚ wskazuje pracownika Ministerstwa Klimatu i Środowiska, który będzie koordynatorem działań w tej tematyce,
- b) KO MKIŚ dokonuje oceny celowości udziału rządu Rzeczypospolitej Polskiej w danym TCP, kompetencji instytucji zainteresowanej pod względem wykonywania zadań wynikających z uczestnictwa w TCP oraz skuteczności zaproponowanego przez instytucję zainteresowaną mechanizmu finansowania udziału rządu Rzeczypospolitej Polskiej w tym programie, w tym finansowania składki członkowskiej,
- c) KO MKIŚ przedkłada ocenę wniosku do akceptacji członka kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska ją nadzorującego,
- d) zaakceptowana ocena przekazywana jest do DEG, który informuje instytucję zainteresowaną o ostatecznej decyzji, a w przypadku decyzji pozytywnej, przekazuje dane instytucji zainteresowanej KO MKIŚ do dalszej współpracy.

Krok trzeci: zawarcie porozumienia między instytucją delegowaną a Ministrem Klimatu i Środowiska

- a) za pośrednictwem KO MKiŚ Minister Klimatu i Środowiska zawiera porozumienie z instytucją zainteresowaną (zwaną dalej instytucją delegowaną),
- b) instytucja delegowana, której wniosek został pozytywnie rozpatrzony przez Ministra Klimatu i Środowiska, może rozpocząć procedurę przystępowania do TCP opisaną w „Kroku czwartym”,
- c) w trakcie procedury przystępowania do TCP KO MKiŚ zajmuje się udzieleniem odpowiedniego wsparcia merytorycznego w szczególności poprzez przekazywanie koniecznych informacji instytucji delegowanej, oraz monitorowaniem procedury jej przystępowania do TCP poprzez uwzględnienie jej w treści raportu, o którym mowa w Rozdziale IV, pkt 2 ppkt. 1 lit. a niniejszej Procedury.

Krok czwarty: procedura przystępowania instytucji delegowanej do TCP

- a) instytucja delegowana ubiegająca się o desygnację do udziału w danym TCP w charakterze przedstawiciela rządu Rzeczypospolitej Polskiej, po zawarciu porozumienia, kontaktuje się z przewodniczącym danego programu w celu rozpoczęcia procedury przystąpienia do TCP,
- b) po otrzymaniu od Komitetu Wykonawczego (*Executive Committee*) oficjalnego listu z zaproszeniem do uczestnictwa jako strona (*Contracting Party*) (pismo zapraszające do przystąpienia do TCP kierowane jest do działającego w imieniu rządu Rzeczypospolitej Polskiej – Ministra Klimatu i Środowiska) KO MKiŚ przygotowuje dokumenty przystąpienia uwzględniające decyzję o desygnacji (w odpowiedzi Minister Klimatu i Środowiska przesyła pismo akceptujące zaproszenie do przystąpienia do TCP, w którym desygnuje instytucję delegowaną jako przedstawiciela rządu Rzeczypospolitej Polskiej w TCP),
- c) po otrzymaniu wymaganych pism desygnujących oraz akceptacji przystąpienia sporządzonej przez Dyrektora Wykonawczego IEA (*IEA Executive Director*), następuje podpisanie Porozumienia Implementacyjnego zgodnie z wymaganą procedurą (tj. przez instytucję delegowaną); KO MKiŚ informuje DEG o zakończeniu procedury przystąpienia,
- d) desygnowana instytucja delegowana rozpoczyna uczestnictwo w TCP.

2) z inicjatywy Ministra Klimatu i Środowiska

Krok pierwszy: selekcja programów i wyznaczenie instytucji, które będą reprezentować Rzeczpospolitą Polską w TCP

- a) KO MKiŚ dokonują oceny merytorycznej poszczególnych TCP pod względem przydatności udziału rządu Rzeczypospolitej Polskiej w tych programach w realizacji Polityki energetycznej Polski do 2040 r.⁴, w zakresie właściwości danej KO MKiŚ,

⁴ Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. (M. P. poz. 264). <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20210000264>

- b) KO MKiŚ zainteresowana przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do danego TCP zwraca się do IEA w celu zapoznania się z mechanizmami funkcjonowania danego TCP – w tym z wymogiem uiszczania składki członkowskiej, zakresem tematycznym prac, etc.,
- c) Identyfikacja i selekcja instytucji zainteresowanych, następuje przez:
 - wysłanie zapytania dotyczącego chęci uczestnictwa w programach TCP do instytucji zrzeszających podmioty branży energetycznej, posiadające doświadczenie w zakresie merytorycznym, którego dotyczy dany TCP, lub
 - wybór podmiotu w oparciu o dotychczasową współpracę merytoryczną, pozytywną ocenę działalności danego podmiotu w tematyce, której dotyczy wybrany TCP,
- d) w ramach selekcji KO MKiŚ przygotowuje ofertę określającą TCP, oczekiwania wobec instytucji delegowanej (tj. wyznaczanego jako reprezentanta Rzeczypospolitej Polskiej w TCP) oraz warunki finansowania kosztów uczestnictwa w TCP,
- e) KO MKiŚ zainteresowana zaangażowaniem we współpracę w ramach wybranego TCP wskazuje pracownika KO MKiŚ, który będzie koordynatorem działań w tej tematyce.

Krok drugi: zawarcie porozumienia pomiędzy instytucją delegowaną, a Ministrem Klimatu i Środowiska

- a) Minister Klimatu i Środowiska zawiera porozumienie z instytucją delegowaną do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej w danym TCP,
- b) instytucja formalnie delegowana przez Ministra Klimatu i Środowiska do przystąpienia do TCP może rozpocząć procedurę przystępowania opisaną w „Kroku trzecim”,
- c) KO MKiŚ, w której obszarze tematycznym leży dane TCP, odpowiada za koordynację i monitorowanie procedury przystępowania do programu i uczestnictwa w nim.

Krok trzeci: procedura przystępowania instytucji delegowanej do TCP

- a) instytucja delegowana ubiegająca się o desygnację do udziału w danym TCP w charakterze przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej, po zawarciu porozumienia, kontaktuje się z przewodniczącym danego programu w celu rozpoczęcia procedury przystąpienia do TCP,
- b) po otrzymaniu od Komitetu Wykonawczego (*Executive Committee*) oficjalnego listu z zaproszeniem do uczestnictwa jako strona (*Contracting Party*) (pismo zapraszające do przystąpienia do TCP kierowane jest do działającego w imieniu rządu Rzeczypospolitej Polskiej – Ministra Klimatu i Środowiska), KO MKiŚ przygotowuje dokumenty przystąpienia, uwzględniające uzgodnioną desygnację (w odpowiedzi, Minister Klimatu i Środowiska przesyła pismo akceptujące zaproszenie do przystąpienia do TCP, w którym deleguje wnioskującą instytucję delegowaną jako przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej w TCP),

- c) po otrzymaniu wymaganych pism desygnujących oraz akceptacji przystąpienia sporządzonej przez Dyrektora Wykonawczego IEA (*IEA Executive Director*), następuje zawarcie Porozumienia Implementacyjnego zgodnie z wymaganą procedurą (tj. przez instytucję delegowaną); właściwa KO MKiŚ informuje DEG o zakończeniu procedury przystąpienia,
- d) instytucja delegowana rozpoczyna uczestnictwo w TCP.

2. Udział w roli sponsora

Sponsorem może być:

- 1) podmiot, który nie jest desygnowany przez rząd swojego kraju;
- 2) pozarządowy podmiot międzynarodowy.

Udział sponsorów w TCP podlega zatwierdzeniu przez CERT. W przypadku udziału w programie w roli sponsora nie ma konieczności podejmowania działań przez Ministra Klimatu i Środowiska. Działania Ministra Klimatu i Środowiska w takich przypadkach polegają na monitorowaniu udziału polskich podmiotów w programach. W przypadku posiadania wiedzy na temat udziału polskich podmiotów branżowych w TCP w roli sponsorów KO MKiŚ niezwłocznie przekazuje informację do DEG.

Monitoring udziału polskich podmiotów branżowych w roli sponsorów będzie realizowany przez Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy OECD w Paryżu, które odpowiada także za współpracę z Sekretariatem IEA.

3. Udział w roli sponsora ograniczonego

Sponsorami ograniczonymi mogą być podmioty z dowolnego państwa członkowskiego IEA, przystępującego lub stowarzyszonego, które nie zostały wyznaczone przez rządy swoich krajów do udziału w konkretnej współpracy.

Uprzednie zatwierdzenie sponsora ograniczonego przez CERT nie jest wymagane, jednak podmiot taki:

- a) nie może wyznaczyć swojego przedstawiciela do Komitetu Wykonawczego (*Executive Committee*),
- b) może uczestniczyć tylko w jednym zadaniu lub podzadaniu oraz
- c) nie może być zaangażowany przez okres dłuższy, niż trzy lata.

IV. Zasady współpracy z Ministrem Klimatu i Środowiska dotyczącej TCP oraz monitorowania udziału przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w tych programach

Minister Klimatu i Środowiska proponuje zharmonizowane formy współpracy podmiotom gotowym zaangażować się w TCP (instytucjom zainteresowanym).

1. Zasady współpracy będą określone w porozumieniu zawartym między Ministrem Klimatu i Środowiska a instytucją delegowaną przez Ministra Klimatu i Środowiska do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej w TCP. W porozumieniu na instytucję delegowaną nałożone zostaną konkretne zobowiązania:

- 1) reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej na forum danego TCP,
- 2) raportowanie w ustalonym w porozumieniu formacie (półroczny, roczny),
- 3) informowanie o przyjętym na dany rok programie pracy TCP oraz o ewentualnych zmianach agendy prac,
- 4) jeżeli to możliwe, zagwarantowanie w porozumieniu wdrożenia wypracowanych w programie TCP rozwiązań na rynku polskim, np. za pomocą zawarcia umów lub porozumień z podmiotami branżowymi zainteresowanymi współpracą,
- 5) pokrywanie kosztów udziału w TCP, w tym składki członkowskiej.

Przewidywany model finansowania udziału instytucji delegowanej w TCP polega na finansowaniu uczestnictwa instytucji delegowanej, w tym kosztów składek członkowskich, kosztów delegacji związanych z udziałem w posiedzeniach TCP oraz wydarzeniach organizowanych w ramach TCP, ze środków własnych tej instytucji.

Proponuje się stosowanie zunifikowanego projektu porozumienia pomiędzy Ministrem Klimatu i Środowiska a instytucjami delegowanymi dla poszczególnych TCP.

2. Przyjmuje się następujące zasady monitorowania udziału Rzeczypospolitej Polskiej w TCP:

1) Monitorowanie TCP:

- a) DEG regularnie aktualizuje informację o funkcjonujących TCP i dołącza ją do rocznych raportów z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w TCP, o których mowa w pkt 2) lit. c,
- b) DEG raz na rok, w terminie do końca stycznia, przekazuje aktualną listę funkcjonujących TCP do wiadomości Biura Finansowego (BF), Departamentu Ropy i Paliw Transportowych (DRP), Departamentu Energetyki Jądrowej (DEJ), Departamentu Elektroenergetyki i Gazu (DELG), Departamentu Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej (DN GS), Departamentu Odnawialnych Źródeł Energii (DOZE) i Departamentu Spraw Międzynarodowych (DSM);

2) Monitorowanie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w TCP:

- a) instytucja delegowana przedkłada półroczne i roczne raporty z prac TCP do KOMKIŚ, która dokonuje regularnej oceny merytorycznej aktywności tej instytucji oraz współpracuje z nią w zakresie wykorzystania wiedzy uzyskiwanej w ramach współpracy,
- b) KO MKIŚ odpowiadające za uczestnictwo Rzeczypospolitej Polskiej w poszczególnych TCP przygotowują na podstawie otrzymywanych raportów sprawozdanie roczne z realizacji współpracy w ramach nadzorowanych TCP za dany rok, corocznie do dnia 21 stycznia roku za rok poprzedni i przesyłają je do DEG,
- c) w oparciu o wkłady z KO MKIŚ, DEG przygotowuje roczne raporty z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w TCP corocznie w terminie do 31 stycznia roku za rok poprzedni,

- d) raporty roczne z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w TCP przedkładane są do akceptacji kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/